

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	14.05.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2016
Avaldamismärge:	RT I, 11.05.2016, 4

Bensiini veo ja bensiini terminalides ning tanklates hoidmise nõuded lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise eesmärgil¹

[RTL 2008, 35, 509- jõust. 10.05.2008]

Vastu võetud 31.01.2005 nr 4
 RTL 2005, 19, 203
 jõustumine 13.02.2005

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
24.04.2008	RTL 2008, 35, 509	10.05.2008
21.01.2009	RTL 2009, 11, 131	01.02.2009
27.12.2011	RT I, 29.12.2011, 135	01.01.2012
09.05.2016	RT I, 11.05.2016, 3	14.05.2016

Määrus kehtestatakse «[Välisõhu kaitse seaduse](#)» § 59 alusel.

1. peatükk REGULEERIMISALA JA ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse bensiini veo ja bensiini terminalides ning tanklates hoidmise nõuded lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise eesmärgil.
 [RTL 2008, 35, 509- jõust. 10.05.2008]

§ 2. Üldsätted

(1) Määruse nõuete eesmärk on kaitsta inimese tervist ja keskkonda, vähendades bensiinist välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkogust.

(2) Nõuded kehtivad tankimistoimingute, samuti mahutite, auto- ja raudteetsisternide ning laevade suhtes, mida kasutatakse bensiini hoidmisel, tankimisel ja vedamisel ühest terminalist teise või terminalist tanklasse.

(3) Olemasolevad seadmed selle määruse tähenduses on seadmed, mis olid kasutusel või millele anti eraldi ehitus- või tegevusluba enne 31. detsembrist 1995.

(4) Bensiin on käesoleva määruse tähenduses lisanditega või lisanditeta naftateisendtoode, mille aururõhk Reidi järgi on 27,6 kilopaskalit või rohkem ning mis on mõeldud kasutamiseks mootorsõidukite kütusena. Bensiinina ei käsitleta veeldatud naftagaasi.
 [RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

(5) Olemasolev tankla on tankla, mis on ehitatud enne 1. jaanuari 2012 või millele on antud projekteerimis-, ehitus- või tegevusluba enne nimetatud päeva.
 [RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

(6) Uus tankla on tankla, mis on ehitatud või millele on antud projekteerimis-, ehitus- või tegevusluba 1. jaanuaril 2012 või pärast seda.

(7) Tankla läbilaskevõime on teisaldatavatest mahutitest tanklasse laaditud bensiini suurim kogus aastas.
[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

2. peatükk

TERMINALI MAHUTITELE ESITATAVAD NÕUDED

§ 3. Mahutite projekteerimine ja kasutamine

(1) Terminali mahuteid projekteeritakse ja kasutatakse vastavalt määruse §-des 4 ja 5 esitatud tehnilistele nõuetele, mille eesmärk on vähendada bensiiniauru (bensiinist eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite) heitkogust mahutite täitmisel ja bensiini terminalis hoidmisel. Bensiiniauru heitkoguse vähendamise kontrollarv on 0,01 massiprotsenti bensiini aastakäibest ning see on antud tehniliste meetmete piisavuse üldiseks hindamiseks.

(2) Bensiini aastakäibe all mõeldakse kolme viimase aasta suurimat bensiinikogust, mis tangiti aasta kestel terminalis asuvatest mahutitest tsisternidesse või tanklast autodesse.

§ 4. Mahuti välisseina ja kaane värvimine

(1) Mahuti välisseina ja kaane aluspinna värvina kasutatakse värvi, mille täielik soojuspeegeldus on 70% või enam. Värvimine on osa mahutite tavalisest hooldusüklist kümneaastase hooldusperioodi kestel. Mahuti tuleb üle värvida olenevalt värvi püsivusest, kuid mitte harvemini kui üks kord kümne aasta jooksul.
[RTL 2008, 35, 509- jõust. 10.05.2008]

(2) Lõike 1 nõue ei kehti hoidlate suhtes, mis on ühendatud määruse § 8 lõikes 1 esitatud tingimustele vastava bensiiniauru regenereerimiseseadmega.

§ 5. Fikseerimata ja fikseeritud kaanega mahutid

(1) Mahutid, millel on ujuv- ehk fikseerimata kaas, varustatakse alustihendiga, mis katab rõngakujuliselt mahuti seina ja ujuvkaane välisääre vahelise ruumi, ning pealstihendiga, mis on asetatud alustihendi peale. Tihendite väljatöötamisel tagatakse bensiiniauru kogumine vähemalt 95% ulatuses võrreldes fikseeritud kaanega mahutiga, kus bensiiniauru eraldumise vähendamise abinõusid ei rakendata.

(2) Kõigil terminalide mahutitel, kus nõutakse bensiiniauru regenereerimist vastavalt määruse § 8 lõikele 1, on kas fikseeritud kaas, mis on ühendatud bensiiniauru regenereerimiseseadmega, või on sisemine või välimine ujuvkaas, mis on varustatud alus- ja pealstihendiga lõikes 1 esitatud nõuete kohaselt.

(3) Fikseeritud kaanega mahutitel on kas ühendus bensiiniauru regenereerimiseseadmega vastavalt määruse § 8 lõikes 1 esitatud nõuetele või sisemine ujuvkaas, millel on alustihend, millega tagatakse bensiiniauru kogumine vähemalt 90% ulatuses fikseeritud kaanega mahutiga võrreldes.

3. peatükk

TSISTERNIDE TÄITMINE JA TÜHJENDAMINE TERMINALIS

§ 6. Tankimisseadmed

Bensiini laadimine tsisternidesse toimub tankimisseadme abil. Autotsisternide tankimisseade koosneb ühest või mitmest tühenduspostist.

§ 7. Täitmis- ja tühendusseadmete projekteerimine ja kasutamine

Täitmis- ja tühendusseadmed projekteeritakse ja neid kasutatakse vastavalt määruse §-des 8–10 esitatud tehnilistele tingimustele, mis on mõeldud terminalis tsisternide täitmisel ja tühendamisel bensiinist välisõhku eralduva auru heitkoguse vähendamiseks. Bensiiniauru heitkoguse vähendamise kontrollarv on 0,005 massiprotsenti bensiini aastakäibest.

§ 8. Kontrollmõõtmised ja bensiiniauru kontsentratsioon regenereerimisel

(1) Bensiiniauru regenereerimisel seadmega, mis on kohaldatud auru veeldamiseks, ei tohi auru kontsentratsioon eralduvas gaasis ühe tunni keskmisena ületada normaaltingimustel 35 g/m³.

(2) Käitaja teeb bensiiniauru eraldumise kontrollmõõtmisi pidevalt või perioodiliselt lähtuvalt regenereerimiseseadme tavalisest läbilaskevõimest vähemalt seitse tundi ühe tööpäeva kestel.

(3) Perioodiliste mõõtmiste korral tehakse vähemalt neli mõõtmist tunnis. Kasutatavast seadmest või mõõtevahendist, kalibreerimisgaasist ja mõõtemetodist tulenev summaarne mõõteprotsessi määramatus usaldusnivool 95% ei tohi ületada 10% mõõtesuuruse väärtusest. Kasutatav mõõtevahend peab olema võimeline mõõtma bensiiniauru kontsentratsiooni normaaltingimustel alates 3 g/m³.

§ 9. Ühendusliinide ja toruühenduste lekkekindluse kontrollimine

Käitaja kontrollib ühendusliinide ja toruühenduste lekkekindlust igakordsel bensiini laadimisel.

§ 10. Tankimise lõpetamine bensiiniauru lekke korral

- (1) Tankimine lõpetatakse kohe, kui tühjendusseade laseb läbi bensiiniauru.
- (2) Tankimisseadmed ja tühjendusseadmed peavad olema paigaldatud ühele poole mahutit.

§ 11. Autotsisterni tühjendusseadmega terminalile esitatavad nõuded

Kõik terminalid, millel on vähemalt üks autotsisternide tühjendusseade, peavad vastama määruse §-des 12–17 esitatud nõuetele.

§ 12. Tsisternide täitmine

Tsisternide täitmisele esitatakse järgmised nõuded:

- 1) bensiiniga täitmise normaalkiirus on 2300 l/min ja maksimaalkiirus on 2500 l/min täitmiseadme kohta;
- 2) terminali kõrge tootlikkusega töötamise korral lubatakse genereerida täitmis- ja tühjendusseadme aurukogumissüsteemis, sealhulgas bensiiniauru regenereerimisseadme ühendusmuhvil, auru vasturõhku maksimaalselt 5,5 kPa;
- 3) kõigil altlaadimisega sõidukitel peab olema identifitseerimisplaat, mis näitab nende juures üheaegselt kasutada lubatud täitmiseadmete maksimaalset arvu, kui ühendusmuhvi maksimaalne tagasirõhk on punkti 2 kohaselt 5,5 kPa.

§ 13. Sõiduki bensiinipaagi täitmisel bensiini ülevoolu vältimine

Sõiduki bensiinipaagi täitmisel bensiini ülevoolu vältimiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:

- 1) kui täitmis- või tühjenduspost on sõidukiga ühendatud, varustatakse post bensiini ülevoolu vältiva kontrollseadmega, mis annab signaali, kui paagi ülevooluandurid ülevooluohule ei reageeri;
- 2) sõiduk ühendatakse tühjendusseadmel oleva kontrollseadme kinnituspoldiga standardse elektrilise juhtpuldiga kaudu. Sisestav kontakt ühendatakse sisestusjuhtmega, mis on ühendatud tühjendusposti kontrollseadmega;
- 3) sõidukil olevad kõrgtundlikud andurid peavad olema kas kahejuhtmelised termotakistandurid, kahe- või viiejuhtmelised optilised andurid või sobivad analoogid eeldusel, et süsteem on veakindel;
- 4) tühjendusposti kontrollseade peab sobima kahe- ja viiejuhtmeliste süsteemidega;
- 5) sõiduk ühendatakse tühjendusseadmega ülevooluanduri tagasiulatava juhtme kaudu, mis omakorda ühendatakse sisestatava anduri poldiga sõiduki šassii kaudu. Anduri polt ühendatakse täiendava kontrollseadmega, mis omakorda ühendatakse tühjendusseadme alusega;
- 6) kõikidel altlaadimisega sõidukitel peab olema identifitseerimisplaat, mis näitab paigaldatud bensiini ülevooluanduri liiki.

§ 14. Bensiiniga täitmise ja bensiiniauru kogumise seadmete konstruktsioon

Täitmis- ja tühjendusseadmel olevate bensiiniga täitmise ja bensiiniauru kogumise seadmete konstruktsioon peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) ühendusmuhvide keskjoone kõrgus on täitmata paagi korral maksimaalselt 1,4 m, täidetud paagi korral minimaalselt 0,5 m, eelistatud kõrgus on 0,7 kuni 1,0 m;
- 2) ühendusmuhvide horisontaalvahe on vähemalt 0,25 m, eelistatud vahe on 0,3 m;
- 3) kõik ühendusmuhvid asuvad ringi piires, mille kõrgus ei ületa 2,5 m tühjendusseadme alusest;
- 4) auru kogumise ühendusmuhv asub tühjendusseadme täitmata paagi korral mitte kõrgemal kui 1,5 m ja täidetud paagi korral mitte madalamal kui 0,5 m.

§ 15. Maanduse ja bensiini ülevoolu anduri ühenduskontakt

Maanduse ja bensiini ülevoolu anduri ühenduskontakt asub tühjendusseadme aurukogumise ühendusmuhvist paremal pool täitmata paagi korral mitte kõrgemal kui 1,5 m ja täidetud paagi korral mitte madalamal kui 0,5 m.

§ 16. Ohutusmeetmed tankimisel

Tankimisel rakendatakse järgmisi ohutusmeetmeid:

1) tankida ei tohi, kui kompleksne maanduse ja ülevoolu kontrollseade ei ole andnud lubavat signaali. Bensiini ülevoolu korral või autotsisterni maanduse kadumisel peab tühjendusposti kontrollseade automaatselt sulgema täitmis- ja tühjendusposti kontrollventiili;

2) tankida ei tohi, kui bensiiinauru kogumise voolik ei ole autotsisterniga ühendatud ning tekkinud bensiiinaur saab vabalt eralduda välisõhku.

§ 17. Ühenduste asukoht

Paragrahvides 14–16 nimetatud ühendused peavad asuma ainult autotsisterni ühel poolel.

4. peatükk TSISTERNID

§ 18. Bensiiinaurude hoidmine

(1) Pärast bensiiini väljalaadimist peab bensiiinaur jääma tsisterni. Kuni bensiiini järjekordse väljalaadimiseni terminalist hoitakse auru tsisternis, välja arvatud auru väljutamine kaitseklappidest.

(2) Tsisternid, mis varustavad bensiiiniga tanklaid ja terminale, peavad saama vastu võtta ja hoida tanklate või terminalide mahutites tekkinud bensiiinauru. Raudteesisternid varustatakse bensiiini väljalaadimisel eralduva bensiiinauru vahehoidlaga, mis on fikseeritud kaanega mahuti, milles bensiiinauru hoitakse terminalis ajutiselt kuni üleandmiseni regenereerimiseks teisele terminalile.

(3) Terminalis bensiiinauru ülepumpamist ühest mahutist teise ei loeta auru vahehoidmiseks.

§ 19. Bensiiinauru välisõhku väljutamise luba

Kui pärast bensiiini väljalaadimist kasutatakse tsisterni muude toodete hoidmiseks ning bensiiinauru regenereerimine või vahehoidmine ei ole võimalik, võib Keskkonnaamet anda bensiiinauru välisõhku väljutamise loa sellises geograafilises piirkonnas, kus see aur ei põhjusta välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ületamist.

[RTL 2009, 11, 131- jõust. 01.02.2009]

§ 20. Autotsisternide aurulekkekindluse kontroll

Käitaja testib autotsisternide aurulekkekindlust ja kontrollib vaakum- või ülerõhukaitseklappide tööd igakordsel laadimisel.

5. peatükk MAHUTITESSE TANKIMINE TANKLATES

§ 21. Mahutite konstrueerimine ja kasutamine

Mahutid konstrueeritakse ja neid kasutatakse vastavalt määruse §-s 22 esitatud tehnilistele tingimustele eesmärgiga vähendada bensiiinist välisõhku eralduva auru heitkogust mahutite tankimisel tanklates. Bensiiinauru heitkoguse vähendamise kontrollarv on 0,01 massiprotsenti bensiiini aastakäibest.

§ 22. Bensiiini ülepumpamise tehnilised tingimused

Tanklas ja bensiiinauru vahekogumiseks kasutatavas fikseeritud kaanega mahutis bensiiini ülepumpamisel tekkinud bensiiinaur suunatakse aurukindla ühendusliini kaudu tagasi bensiiini jaotusmahutisse. Kui vastavat seadet ei ole paigaldatud või see ei toimi korralikult, tankida ei tohi.

5¹. peatükk MOOTORSÕIDUKITE TANKIMISEL TANKLAS ERALDUVATE BENSIINIAURUDE REGENEREERIMINE

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

§ 22¹. Bensiiinaurude regenereerimise süsteem ja selle paigaldamise nõuded

(1) Bensiiinaurude regenereerimise süsteem koosneb seadmetest, mis on ette nähtud tankimise ajal tanklas mootorsõiduki bensiiinipaagist eralduvate bensiiinaurude regenereerimiseks ja mis võimaldavad juhtida bensiiinaurud tanklas asuvasse kogumismahutisse või tagasi tankurisse, kust bensiiini müüakse.

(2) Uude tanklasse paigaldatakse bensiiinaurude regenereerimise süsteem, kui:

- 1) tankla tegelik või kavandatav läbilaskevõime on üle 500 m³aastas;
- 2) tankla tegelik või kavandatav läbilaskevõime on üle 100 m³aastas ja selle kohal asuvad alalised elu- või tööruumid.

(3) Olemasolevasse tanklasse, mida renoveeritakse märkimisväärselt, paigaldatakse renoveerimise ajal bensiiniaurude regenererimise süsteem, kui:

- 1) tankla tegelik või kavandatav läbilaskevõime on üle 500 m³aastas;
- 2) tankla tegelik või kavandatav läbilaskevõime on üle 100 m³aastas ja selle kohal asuvad alalised elu- või tööruumid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata nende tanklate suhtes, mida kasutatakse üksnes seoses uute mootorsõidukite tootmise ja tarnimisega.

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

§ 22². Bensiiniaurude regenererimise kogumise tõhusus ning auru ja bensiini suhe

(1) Bensiiniaurude kogumise tõhusust mõõdetakse protsentides bensiiniaurude regenererimise süsteemi abil kogutud bensiiniaurude kogusest, mis oleks sellise süsteemi puudumisel eraldunud välisõhku.

(2) Bensiiniaurude regenererimise süsteemi kasutamise korral peab bensiiniaurude kogumise tõhusus olema vähemalt 85%. Bensiiniaurude regenererimise süsteemi tootja peab dokumentaalselt tõendama bensiiniaurude kogumise tõhusust vastavalt standardile EN 16321-1:2013.

[RT I, 11.05.2016, 3- jõust. 14.05.2016]

(3) Auru ja bensiini suhe on bensiiniaurude regenererimise süsteemi läbivate bensiiniaurude maht atmosfäärirõhul mõõdetuna võrreldes väljastatava bensiini mahuga.

(4) Bensiiniaurude regenererimise süsteemi kasutamisel peab auru ja bensiini suhe olema vähemalt 1:0,95, kuid mitte rohkem kui 1:1,05.

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

§ 22³. Korrapärane kontroll ja tarbijate teavitamine

(1) Tankla käitaja kontrollib vähemalt üks kord aastas bensiiniaurude regenererimise süsteemi bensiiniaurude kogumise tõhusust, kontrollides, kas auru ja bensiini suhe vastab bensiini voolamise simuleeritud tingimustel käesoleva määruse § 22²lõikes 4 esitatud nõuetele, kasutades selleks standardit EN 16321-2:2013.

[RT I, 11.05.2016, 3- jõust. 14.05.2016]

(2) Tankla käitaja kontrollib bensiiniaurude kogumise tõhusust vähemalt üks kord iga kolme aasta tagant, kui tanklas on paigaldatud automaatne seiresüsteem. Iga selline seiresüsteem tuvastab automaatselt kõrvalekaldeid bensiiniaurude regenererimise süsteemi nõuetekohasest toimimisest ja seiresüsteemi enda toimimisest, annab kõrvalekaldest teada tankla käitajale ning kui riket ei kõrvaldata seitsme päeva jooksul, katkestab automaatselt bensiini voolamise rikkis tankurist.

(3) Kui tanklasse on paigaldatud bensiiniaurude regenererimise süsteem, paigutab tankla käitaja tankurile või tankuri lähedusse tarbijat sellest teavitava sildi, kleebise või muu teate.

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

§ 23. Määruse rakendussätted

(1) Rakveres ja Haapsalus paiknevatele OÜ Tarkoil terminalidele kohaldatakse selle määruse § 3 lõike 1 ja § 7 nõudeid alates 31. detsembrist 2005.

(2) Tartu maakonnas Kärkna vallas paiknevale AS Tartu Terminalile kohaldatakse selle määruse § 3 lõike 1 ja § 7 nõudeid alates 31. detsembrist 2006.

(3) Olemasolevatele tanklatele, mille bensiini aastakäive on väiksem kui 1000 m³, kohaldatakse selle määruse §-s 21 esitatud nõudeid alates 31. detsembrist 2006.

(4) Määruse §-des 7 ja 11 nimetatud nõudeid ei kohaldata:

- 1) olemasolevatele terminalidele, mille bensiini aastakäive on väiksem kui 10 000 t;
- 2) uutele terminalidele, mille bensiini aastakäive on väiksem kui 5000 t ja mis paiknevad väikesaartel.

(5) Määruse § 18 lõigetes 1 ja 2 ning §-s 19 esitatud nõudeid kohaldatakse olemasolevate auto- ja raudteetsisternidele, kui need on ümber ehitatud alltäitmiseks vastavalt §-s 11 nimetatud nõuetele.

(6) Mõõtevarda või -lindi abil tehtava mõõtmise korral eralduva bensiiniauru kadude suhtes ei kohaldata määruse § 18 lõigetes 1 ja 2 ning §-s 19 esitatud nõudeid olemasolevatele tsisternidele.

(7) Tanklatele, mille bensiini aastakäive on väiksem kui 100 m³, ei kohaldata selle määruse §-s 21 esitatud nõudeid.

(8) Igasse olemasolevasse tanklasse, mille läbilaskevõime on üle 3000 m³ aastas, paigaldatakse bensiiniaurude regenereerimise süsteem hiljemalt 31. detsembriks 2018.

[RT I, 29.12.2011, 135- jõust. 01.01.2012]

¹Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 94/63/EÜ bensiini vedamisel ja terminalides ning tanklates hoidmisel eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ) emissiooni kontrollimise kohta (Euroopa Liidu Teataja L 365, 31.12.1994, lk 24–33). Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/126/EÜ mootorsõidukite tankimisel teenindusjaamades eralduvate bensiiniaurude regenereerimise II etapi kohta (ELT L 285, 31.10.2009, lk 36–39).

Komisjoni direktiiv 2014/99/EL, millega muudetakse direktiivi 2009/126/EÜ (mootorsõidukite tankimisel teenindusjaamades eralduvate bensiiniaurude regenereerimise II etapi kohta) selle kohandamiseks tehnika arenguga (ELT L 304, 23.10.2014, lk 89–90).

[RT I, 11.05.2016, 3- jõust. 14.05.2016]